

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ
ШКОЛИ

Розлуцька Г.М.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИДАКТИКИ**

Ужгород
2020

УДК 378.147(076):373.3

Р 64

Розлуцька Г.М. Методичні рекомендації до підготовки та захисту курсової роботи з дидактики для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Ужгород: «Говерла», 2020. 46 с.

Рецензенти:

Козубовська І.В. – завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор педагогічних наук, професор.

Білавич Г.В. – професор кафедри педагогіки початкової школи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доктор педагогічних наук, професор.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 6 від «25» лютого 2020 р.)

©Г.М. Розлуцька, 2020
©ДВНЗ «Ужгородський національний
університет», 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
2.1. ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
2.2. ВИВЧЕННЯ І ОПРАЦЮВАННЯ ЛІТЕРАТУРИ.....	7
2.3. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	8
2.4. НАПИСАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
3. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
3.1. ВСТУП	11
3.2. ОСНОВНА ЧАСТИНА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	13
3.3. ВИСНОВКИ	14
3.4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	14
3.5. ДОДАТКИ	14
4. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	15
4.1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ОФОРМЛЕННЯ.....	15
КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	15
4.2. ТИТУЛЬНА СТОРІНКА	16
4.3. ЗМІСТ.....	16
4.4. ЗАГОЛОВКИ.....	16
4.5. НУМЕРАЦІЯ.....	17
4.6. ЦИТУВАННЯ.....	17
4.7. ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА.....	18
4.8. ІЛЮСТРАЦІЇ.....	18
4.9. ТАБЛИЦІ	19
4.10. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19
4.11. ДОДАТКИ	20
5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	20
6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	21
7. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ.....	29

ВСТУП

Соціально-економічні й політичні зміни в сучасному суспільстві, входження України в освітній простір Європи передбачають модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. У зв'язку з європейською орієнтацією нашої держави загалом та входженням України до Європейського освітнього і наукового поля зокрема наголос все більше робиться на якості освіти, універсальності підготовки випускника та його адаптованості до ринку праці, особистісній орієнтованості навчального процесу, його інформатизації, визначальній важливості освіти у забезпеченні сталого людського розвитку.

У період реформування освітянської галузі особливої актуальності набуває проблема формування у студентів вищих навчальних закладів здібностей, пов'язаних із самостійним пошуком нових знань та формування умінь навчатися впродовж життя. Адже у процесі самостійної роботи вдосконалюється творча діяльність особистості для отримання й закріплення здобутих наукових знань, опановуються навички пізнання, формується науковий світогляд та особистісні переконання щодо використання отриманих знань і навичок у практичній діяльності.

Сьогодні світові та національні стандарти вищої освіти в основу навчання ставлять самостійну, творчу роботу того, хто навчається. Тому сучасні вимоги до навчального середовища вищого навчального закладу орієнтовані на розвиток у студентів умінь самостійної роботи, оскільки саме вона є обов'язковою умовою успішного навчання. У зв'язку з чим організація навчального процесу в сучасному вищому навчальному закладі повинна базуватися на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного і методичного забезпечення, що здатне закласти основу для самостійного творчого опанування й осмислення знань та прояву творчої і дослідницької ініціативи студента.

Курсова робота – це самостійне наукове дослідження, яке є дослідницько-експериментальною працею, що має на меті розвинути у студентів навички проведення наукового дослідження, удосконалити вміння творчої самостійної роботи, допомогти оволодіти загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибити загальнопедагогічну підготовку майбутніх фахівців. Даний вид науково-дослідної роботи сприяє розширенню і поглибленню теоретичних знань студентів, розвитку умінь їх практичного використання, формуванню вимогливості до себе, потреби працювати творчо і наполегливо, спонукає до самостійного розв'язання конкретних завдань.

Курсова робота допомагає студентові оволодіти початковими навичками наукового пошуку, які включають ознайомлення з

бібліографічними джерелами, аналіз та порівняння різних поглядів на певні педагогічні проблеми, підбір, систематизацію, творче осмислення та інтерпретацію матеріалу дослідження, формулювання чітких і логічних висновків, визначення перспектив подальших наукових розвідок з обраної проблематики.

Курсова робота є першим свідомим досвідом студента у проведенні самостійного наукового дослідження. Вона повинна мати творчий характер, певну наукову цінність, конкретне значення для вирішення актуальних проблем педагогіки, а її висновки та результати – практичне застосування. Вона не може бути простим переказом наявних розвідок з обраної проблематики, а повинна містити певну наукову й практичну цінність. Такий підхід повністю відповідає концепції формування висококваліфікованих фахівців, котрі набувають не тільки знань, але й дослідницьких навичок і вмінь, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу.

Метою методичних рекомендацій є ознайомлення студентів з особливостями процесу написання курсової роботи, формування у них уявлень про структуру наукового дослідження і вимог, що їх пред'являють до робіт даного типу, сприяння у визначенні організаційних засад підготовки курсової роботи, дотриманні рекомендованого методологією навчального процесу поетапного виконання дослідження з урахуванням стандартів його оформлення з огляду на сучасні чинні вимоги.

Курсова робота повинна бути виконана, оформлена та захищена у відповідності до даних методичних рекомендацій. Вони покликані допомогти студентам системно вирішити передбачене навчальним планом завдання і вчасно та якісно підготувати курсові роботи до захисту.

У методичних рекомендаціях визначено мету і завдання курсової роботи, етапи виконання дослідження, вимоги до змісту, обсягу та оформлення курсової роботи, порядок підготовки до захисту, критерії оцінювання курсової роботи.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

На сучасному етапі розвитку та модернізації вищої освіти України основними її завданнями є забезпечення держави кваліфікованими, ініціативними кадрами, які матимуть ґрунтовну і практичну підготовку, зможуть самостійно приймати рішення, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю та формування у молодих фахівців прагнення до неперервної самоосвіти, здатності постійно оновлювати здобуті у вищому навчальному закладі знання, вміння швидко адаптуватися до змін і корегувати професійну діяльність.

Серед складових елементів навчального процесу особливе місце займає написання курсової роботи, яка є різновидом індивідуальної самостійної роботи студентів і виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних під час вивчення навчального курсу «Дидактика», та застосування отриманих умінь і навичок науково-дослідної діяльності під час виконання курсового дослідження.

Курсова робота перевіряє не лише теоретичну і практичну підготовку майбутнього фахівця, але і його вміння працювати з літературою, досліджувати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати педагогічний та науковий досвід, вести науково-педагогічні дослідження під керівництвом викладача. Підготовка наукової роботи дає можливість студентам систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість, науково і креативно мислити, розвивати пізнавальну активність, аналізувати та порівнювати різні дидактичні підходи.

Мета написання курсової роботи – закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань студентів, розвиток навичок ведення самостійної наукової роботи, оволодіння основними методами наукового дослідження, формулювання конкретних висновків та практичних рекомендацій за темою курсової роботи.

Завданнями курсової роботи є: систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань і практичних навичок студента; вироблення навичок самостійного виконання невеликих за обсягом наукових досліджень під керівництвом викладача; розширення знань із лекцій, практичних та семінарських занять, що вивчаються згідно з навчального плану курсу «Дидактика».

2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Написання курсової роботи спрямоване на поглиблене засвоєння студентами лекційного курсу з навчальної дисципліни «Дидактика», та отримання навичок дослідження конкретних педагогічних явищ. Для цього вони повинні мати загальнотеоретичну підготовку, уміти пов'язувати питання теорії з практикою, інтерпретувати отримані дані, робити узагальнення та формулювати висновки, усвідомлювати перспективи подальших розвідок з обраної теми. Тему курсової роботи студенти вибирають із запропонованої кафедрою тематики.

Виконання курсової роботи включає три послідовні етапи:

I етап – підготовчий;

II етап – дослідницький;

III етап – заключний.

Підготовчий етап написання наукового дослідження передбачає:

вибір теми курсової роботи; підбір та огляд літератури з теми дослідження; складання плану роботи та узгодження його з науковим керівником; визначення об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження.

Дослідницький етап підготовки курсової роботи включає: опрацювання підібраної літератури з теми дослідження; збір, класифікацію та узагальнення теоретичного матеріалу; представлення теоретичних засад наукового дослідження; здійснення, аналіз та узагальнення педагогічних досліджень; підбір ілюстративного матеріалу; написання вступу та висновків, оформлення додатків і списку використаних джерел.

Заключний етап виконання наукового дослідження передбачає: редагування тексту роботи згідно вимог до оформлення наукового дослідження; подання чорнового варіанту дослідження науковому керівникові; виправлення зауважень та врахування рекомендацій наукового керівника, остаточне редагування курсової роботи; подання остаточного варіанту роботи науковому керівникові; захист курсової роботи.

2.1. ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Успіх наукової роботи залежить не тільки від високої теоретичної підготовки й уміння глибоко аналізувати те чи інше явище, а й від вірного визначення аспекту наукового пошуку. Як і в будь-якій іншій галузі, наукове дослідження з педагогіки розпочинається з вибору теми курсової роботи. Перевага надається темі, яка є актуальною для сучасної науки, доступною пізнавальним можливостям студента, а при її розробці він матиме змогу проявити особисту творчість та наукову ініціативу, опираючись на певну джерельну базу. Обрана тема обговорюється та погоджується з науковим керівником, а потім затверджується на засіданні кафедри. Якщо студент виявляє зацікавленість та достатню обізнаність з певної проблеми то може запропонувати власну тему дослідження.

2.2. ВИВЧЕННЯ І ОПРАЦЮВАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Робота над літературою – досить складний етап дослідницької діяльності студента, а його організація вимагає певної системи. У процесі вивчення літературних джерел студент повинен отримати повне уявлення про тему, коло проблем, які вона охоплює, про тенденції розвитку процесів і явищ, які розглядаються.

Робота над курсовим дослідженням починається з ознайомлення студентів зі станом розроблення обраної проблеми у педагогічній літературі. Для цього підбираються та аналізуються наукові джерела, складається бібліографія. Спочатку студент повинен ознайомитися з

відповідними розділами навчальних посібників, узагальнюючими монографіями з обраної теми курсової роботи. Після цього відбувається вивчення книжок, періодичних видань, збірників наукових праць, журнальних та газетних статей, інших матеріалів, що відображають наукові досягнення в досліджуваній галузі знань. Насамперед треба ознайомитись із останніми виданнями, поступово переходячи до більш ранніх публікацій. Значну допомогу студенту в цьому надає науковий керівник, який пропонує список рекомендованої літератури з теми дослідження. Підібрати літературу також можуть допомогти працівники наукових бібліотек та читальних залів.

Самостійний пошук літературних джерел здійснюється за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, предметного, алфавітного, електронного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Поряд із інформаційними виданнями для пошуку літературних джерел можна використовувати пошукові системи мережі Інтернет, яка містить різноманітні матеріали з різних галузей знань.

Відібрані літературні джерела потрібно ретельно опрацювати. Якщо вони відповідають науковому інтересу дослідника, то їх необхідно уважно прочитати, критично оцінити прочитане, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми, наявність різних точок зору та протиріч.

Кожному досліднику особливу увагу необхідно приділяти опису бібліографічних матеріалів. Для кожного опрацьованого джерела необхідно оформляти бібліографічну картку, до якої потрібно вносити відомості про автора, повну назву видання, типографську інформацію, рік видання, загальну кількість сторінок, а також місцезнаходження книги – назва бібліотеки чи іншого закладу, де зберігається аналізоване джерело, та шифр книги. Ця інформація стане у нагоді, якщо виникне необхідність повторно переглянути певні праці, наприклад, щоб уточнити цитату, а також при оформленні списку використаних джерел.

2.3. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Аналіз підбраної літератури з обраної теми є основою для складання попереднього плану курсової роботи, оскільки у процесі роботи над дослідженням план може змінюватися і доповнюватися. План включає вступ, два логічно побудовані розділи, які розкривають тему, висновки. На підготовчому етапі студент пропонує науковому керівникові самостійно складений план. Він обговорюється з керівником, у разі необхідності коригується й після цього затверджується.

План наукового дослідження повинен відповідати кільком вимогам: теми кожного розділу повинні бути однакові за важливістю, а самі розділи приблизно однакові за довжиною; назви розділів мають відповідати темі

дослідження та відображати логічний хід дослідження; назви і зміст окремих розділів не повинні містити однакову інформацію; жоден із пунктів плану не може повторювати назви курсової роботи.

Працюючи над планом, слід мати на увазі, що це перелік найголовніших питань, що їх у логічній послідовності потрібно висвітлити у процесі дослідження обраної теми. Уявлення про структуру курсової роботи формується під час вивчення першоджерел та науково-педагогічної літератури, коли уточнюється проблематика дослідження.

2.4. НАПИСАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Написання курсової роботи – це систематизований відповідно до плану виклад студентом основних положень з обраної теми, який відображає його розуміння певних наукових проблем.

Після ретельного вивчення літературних джерел та фактичних даних студенту необхідно уважно перечитати всі зібрані виписки, систематизувати їх відповідно до питань плану роботи. Текст курсової роботи повинен відповідати питанням плану, бути написаний студентом самостійно і відзначатись критичним підходом до матеріалу, що використовується в ній, відзначатись комплексним системним підходом до вирішення поставлених завдань. При написанні роботи автор повинен давати системний виклад теми, пропорційно розкривати її компоненти. Зібраний матеріал, навіть згрупований по окремих питаннях, підрозділах необхідно викласти в одному стилі, послідовно, переконливо. До того ж потрібно звернути увагу на науковість стилю викладення матеріалу. Загалом розкриття теми роботи повинно бути чітким, логічним, послідовним, цілеспрямованим.

Методика виконання роботи повинна носити цілеспрямований характер щодо вивчення та дослідження вибраної проблеми. Курсова робота має становити єдине ціле завершене дослідження, а не набір різних, не зв'язаних між собою питань. Написання тексту наукового дослідження має відбуватися шляхом аналізу, систематизації та узагальнення підібраних матеріалів з кожного питання плану, а також опису та інтерпретації досліджуваних даних. До тексту повинна вноситись тільки ретельно відібрана й цілеспрямовано проаналізована інформація.

Виклад тексту роботи повинен відповідати плану і не повинен зводитися до набору непов'язаних між собою окремих положень, фактів. Кожне запропоноване положення необхідно теоретично обґрунтувати, підтвердити підібраним та систематизованим матеріалом. Теоретичний зміст курсової роботи повинен вирізнятись простотою, точністю та лаконічністю викладу. При цьому слід намагатись уникати як багатослів'я, так і занадто емоційних виразів. Практична частина курсової роботи повинна відображати реальний стан та аналіз педагогічного явища,

яке є об'єктом дослідження. Слід остерігатися введення у виклад матеріалу дрібниць і навіть значних фактів, якщо вони не стосуються теми дослідження.

При написанні тексту слід звернути увагу на стиль викладу: не потрібно використовувати довгих, заплутаних речень; не слід користуватись надто часто вживаними малоінформаційними штампами; намагатися викладати думки просто і образно; абзаци не повинні складатися з одного речення. Текст курсової роботи прийнято висловлювати знеособлено (вважається, було з'ясовано, вивчено, досліджено, проаналізовано, розглянуто, розраховано, пропонується, представлено, обґрунтовано тощо). Не допускається написання висловлювань типу «я дослідила», «мною визначено» і т.п. Текст повинен викладатися від третьої особи, без вживання займенників «я», «ми».

Завершальним етапом написання роботи є підведення підсумків дослідження, формулювання висновків, узагальнення і пояснення фактичного матеріалу, винесення рекомендацій, оформлення наукового дослідження.

Одержаний чорновий варіант курсової роботи доповнюється, уточнюються деякі положення, остаточно формулюються всі висновки й пропозиції, редагується і подається для перегляду науковому керівникові. Потім її доопрацьовують, враховуючи зауваження і побажання наукового керівника.

Остаточний варіант курсової роботи, узгоджений з науковим керівником, повинен бути представлений на кафедру у визначений регламентом термін для рецензування й реєструється у спеціальному журналі.

3. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота передбачає обґрунтування студентом актуальності і значущості теми роботи в педагогічній теорії і практиці; визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження; проведення теоретичного дослідження стану проблеми з позицій педагогічної науки і сучасної концепції розвитку і формування особистості; розкриття методичних аспектів вибраної проблеми; узагальнення і формулювання висновків на основі самостійного аналізу наукових і методичних джерел.

Для її якісного виконання наукового дослідження всі його складові повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані. Тому курсова робота має мати чітку структуру, що визначається її планом і змістом.

Структура курсової роботи повинна містити такі елементи:

- вступ;
- основна частина, яка складається з двох розділів і підрозділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

3.1. ВСТУП

У вступі розкривається сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення наукового дослідження, здійснюється огляд психолого-педагогічної літератури з обраної теми, вказується на рівень її вивчення. У вступі необхідно вмотивувати актуальність проблеми, розкрити сутність і стан наукової проблеми, визначити об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, сформулювати гіпотезу, встановити методологічну основу, вказати методи дослідження, визначити, в чому полягає теоретичне та практичне значення курсової роботи.

Вступ до курсової роботи подають у наведеній нижче послідовності.

Актуальність дослідження. Визначення актуальності будь-якої теми має бути чітким і конкретним, воно повинно розкривати доцільність дослідження теми та її значення. Правильне окреслення актуальності визначає стратегію дослідження, дозволяє відокремити головне від другорядного та визначити напрямок наукового пошуку. Висвітлення актуальності обраної теми передбачає визначення сутності проблеми та необхідності її дослідження для підвищення результативності й ефективності навчально-виховного процесу сучасної загальноосвітньої школи.

Обов'язковою складовою даної частини є огляд літератури з теми дослідження, в який включають найбільш цінні, актуальні праці науковців. Він має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної значущості розглядуваних робіт. В огляді наводяться прізвища авторів, які досліджували дану проблему в алфавітному порядку. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітлення основних аспектів теми дослідження у науковій літературі.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є відносно самостійна педагогічна система, яка підлягає теоретичному і практичному аналізу. Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної інформації. Науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістовна наукова акція, яка покликана зорієнтувати дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є частина, елемент

об'єкта, що досліджується з певною метою в конкретних умовах. Предметом дослідження є ті суттєві зв'язки і відносини, що підлягають безпосередньому вивченню в роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження. Предмет визначає конкретний зміст об'єкта дослідження, його аспекти, властивості, характерні риси, функції тощо. Предмет дослідження є більш вузьким поняттям, ніж об'єкт.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка визначається на титульній сторінці як її назва.

Мета дослідження. Метою дослідження є уявлюваний наслідок науково-дослідної діяльності студента, результат, якого він хоче досягти. Метою наукового дослідження є головне, універсальне наукове завдання, вирішенню якої підпорядковано роботу в цілому, усі її структурні частини, логіку думок та інтелектуальних побудов, що має просочувати роботу від її початку до завершення. Від чіткого формулювання мети роботи залежить визначення її основних завдань, складання плану та організація виконання наукового дослідження. Саме мета визначає коло теоретичних проблем, уможливорює впорядкування пошуку та аналізу матеріалу, підвищує якість роботи.

Завдання дослідження. На підставі сформульованої мети студент визначає основні завдання, які необхідно розв'язати у процесі виконання курсової роботи. Завданнями курсової роботи є локальні, чіткі, дрібні питання, які аналізуються в окремих розділах або параграфах курсового дослідження. Завдання конкретизують основну мету дослідження, а їх визначення повинно бути пов'язане з назвами основних розділів роботи. Виокремлення завдань дослідження та їх аналіз є закономірними етапами загального процесу наукового аналізу вибраної теми. Залежно від теми дослідження можуть бути розроблені кілька важливих проблем, тобто кілька відповідних наукових завдань. Завдання наукового дослідження можуть полягати в аналізі науково-педагогічної літератури з обраної проблеми, виявленні шляхів її розв'язання, узагальненні досвіду вирішення проблеми, розробленні науково обґрунтованих рекомендацій з розв'язання визначеної проблеми тощо.

Обов'язковою вимогою до кожної курсової роботи є логічна відповідність теми дослідження його об'єкту, предмету, меті і завданням.

Структура курсової роботи. У даному пункті перераховують усі структурні елементи курсової роботи з обов'язковим зазначенням загального обсягу наукового дослідження та обсягу основного тексту. Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел. Наприклад: курсова робота

складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (... найменувань) та ... додатків на ... сторінках. Загальний обсяг курсової роботи становить ... сторінок, з них основного тексту – ... сторінок.

Обсяг вступу курсової роботи повинен становити 2-3 сторінки.

3.2. ОСНОВНА ЧАСТИНА ДОСЛІДЖЕННЯ

Основна частина курсової роботи містить виклад етапів проведеного автором теоретичного і практичного дослідження. Основна частина курсової роботи складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починається з нової сторінки, а підрозділ – після закінчення попереднього. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напряму дослідження. У кінці кожного розділу формулюють висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Висновки до розділів пишуться після закінчення останнього підрозділу без переходу на нову сторінку. У тексті першого і другого розділів курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на використані джерела.

Основна частина дослідження складається з двох розділів.

Розділ 1. Даний розділ є теоретичною частиною роботи, в якій автор викладає результати аналізу психолого-педагогічної літератури з обраної проблеми. У даному розділі необхідно окреслити основні етапи вивчення проблеми, що досліджується, проаналізувати підходи науковців до її трактування та визначити аспекти, що не отримали належного висвітлення і які будуть вивчені у даному дослідженні. У цьому розділі студент повинен показати свій загальний науково-методичний рівень підготовки, уміння аналізувати літературу й систематизувати знання, робити узагальнення й виявляти напрями рішення проблеми. В кінці розділу формулюються висновки до розділу, які є підґрунтям для практичного дослідження.

Обсяг цього розділу не повинен перевищувати 40% загального обсягу курсової роботи.

Розділ 2. Даний розділ є практичною частиною роботи, в якій описується хід розв'язання завдань дослідження: стан і особливості досліджуваної проблеми в умовах конкретного класу, школи, психолого-педагогічний експеримент та умови його проведення або педагогічний досвід вчителів, результати, отримані в ході експериментальної роботи. В ньому треба викласти конкретні рекомендації, моделі організації навчально-виховного процесу, методичні підходи, описати власні розробки та надати пропозиції з наукової теми. Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення проблеми, яка лягла в основу роботи,

повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності, практичної втіленості, мати інноваційний характер. В кінці розділу даються короткі висновки із стислим викладом наведених у розділі практичних результатів.

Обсяг цього розділу повинен становити не менше 50% загального обсягу курсової роботи.

3.3. ВИСНОВКИ

Висновки є заключною частиною наукового дослідження, в якій підводяться підсумки проведеної роботи, розкривається її значення, перспектива подальшого вивчення проблеми. У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, одержані під час дослідження. Висновки наводяться у вигляді окремих стислих положень, практичних рекомендацій. За змістом висновки мають бути пов'язані зі структурою роботи і впливати із завдань дослідження. У висновках лаконічно, чітко, послідовно, цілісно описується концепція роботи взагалі. Висновки не містять нових ідей, а лише систематизують основний зміст розділів. Загальні висновки роботи не повинні повторювати висновків розділів, вони підсумовують тему на новому рівні узагальнення. Вони повинні повною мірою відображати матеріал, викладений у курсовій роботі.

Обсяг висновків курсової роботи повинен становити 3-4 сторінки.

3.4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список літератури відображає обсяг використаних джерел і ступінь рівня досліджуваної теми, засвідчує рівень володіння студентом навичками роботи з науковою літературою. Список використаних джерел містить перелік праць, які було опрацьовано при написанні наукового дослідження. У список необхідно включати тільки ті джерела, які безпосередньо використовувалися при написанні дослідження і на них є відповідні посилання у тексті роботи. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи, міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць.

3.5. ДОДАТКИ

Оформленню додатків у курсовій роботі слід приділити окрему увагу, позаяк їх кількість та якість свідчать про те, якою мірою глибоко студент вивчив практичні та теоретичні матеріали з вибраної теми, як старанно підібрав ці матеріали і якою мірою ґрунтовно підтвердив власні висновки та пропозиції. Додатки повинні містити допоміжний матеріал. Вони становлять конспекти проведених уроків, виховних заходів, програми експериментальних досліджень, тексти практичних завдань і

вправ, дидактичні матеріали, різні види унаочнення (таблиці, схеми, малюнки тощо).

4. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виявляє здатність студента до систематизації, аналізу і узагальнення теоретичних відомостей та самостійного осмислення наукової проблеми; формує початкові вміння вести науковий експеримент, чітко й логічно викладати свою думку; перевіряє рівень володіння сучасними методами науково-педагогічного дослідження, здатність застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, а також уміння формулювати висновки, рекомендації, оформляти результати наукового дослідження.

Оформлення курсової роботи – важливий показник її якісного виконання. Курсова робота повинна характеризуватися не лише належним рівнем змісту, відповідною структурою, але й бездоганним оформленням. При оцінюванні курсової роботи береться до уваги не лише якість цієї наукової роботи, а й відповідність її оформлення. У разі невідповідності оформлення курсової роботи державним стандартам і встановленим вимогам оцінка за представлене дослідження буде знижена або робота взагалі не буде допущена до захисту. Редагування тексту проведеного дослідження здійснюється у відповідності з вимогами стосовно виконання та оформлення курсової роботи.

4.1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою.

Обсяг курсової роботи повинен становити 30-35 сторінок машинописного тексту без урахування додатків та списку використаних джерел.

Рекомендований шрифт – Times New Roman 14 текстового редактора Word з міжрядковим інтервалом 1,5 на аркуші формату А4 з полями відповідно: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє й нижнє – по 20 мм. Абзацний відступ – 1,25 мм.

Виконану роботу друкують з одного боку аркуша білого паперу. Встановлення рамки на сторінці недопустимо.

При виконанні курсової роботи необхідно дотримувати рівномірну щільність, контрастність і чіткість зображення, лінії, букви, цифри й знаки повинні бути чіткими, однаково чорними по всьому тексту.

4.2. ТИТУЛЬНА СТОРІНКА

Курсова робота починається з титульної сторінки. Вона є першою сторінкою курсової роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. На титульній сторінці вказується назва вищого навчального закладу, кафедри, тема курсового дослідження, прізвище й ініціали автора, курс, спеціальність, науковий ступінь, вчене звання, прізвище й ініціали наукового керівника, внизу титульної сторінки зазначається місто і рік захисту роботи (Додаток В). За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, перший розділ, другий розділ, висновки, список використаних джерел, додатки. Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен із підрозділів – після закінчення попереднього.

4.3. ЗМІСТ

Після титульної сторінки пишеться зміст, який допомагає зорієнтуватися в роботі, указуючи на її структурні частини та номери їх початкових сторінок. Зміст подають на початку курсової роботи. У змісті вказують найменування та номери початкових сторінок вступу, розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків (Додаток Д). Зміст курсової роботи повинен бути логічним, послідовним та зрозумілим. Необхідно намагатися зробити так, щоб усі питання плану являли собою єдину структуровано-логічну систему, в якій кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередні. Назви розділів не повинні повторювати назву курсової роботи, а назви підрозділів – збігатися з назвами розділів. Уявлення про структуру курсової роботи формується під час вивчення першоджерел та науково-педагогічної літератури, коли уточнюється проблематика дослідження.

4.4. ЗАГОЛОВКИ

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами напівжирним шрифтом посередині сторінки. Розділи і підрозділи курсової роботи повинні мати номер і назву, яка лаконічно виражає направленість дослідження в конкретному розділі і підрозділі. Заголовки розділів друкуються великими напівжирними літерами посередині сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу під заголовком розділу. Крапку в кінці заголовків розділів і підрозділів, висновків до підрозділів не ставлять. Кожну структурну частину курсової роботи (вступ, розділ 1, розділ 2, висновки, список використаних джерел, додатки) треба починати з нової сторінки. Заголовки підрозділів і їх зміст

пишуться через два інтервали після закінчення попереднього підрозділу, а висновки до підрозділів (висновки до розділу 1 та висновки до розділу 2) – через два інтервали після закінчення останнього підрозділу (Додаток Е).

4.5. НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №.

Сторінки курсової роботи нумеруються у правому верхньому куті сторінки. Нумерації підлягають усі сторінки наукового дослідження крім титульної сторінки і «ЗМІСТУ», які включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер не проставляють. Номер ставиться на третій сторінці курсової роботи (під номером «3») і продовжується до останньої сторінки дослідження.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, наприклад: «1.2» (другий підрозділ першого розділу). У тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Заголовки розділів друкують великими напівжирними літерами, заголовки підрозділів пишуться маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом.

Ілюстрації позначають «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.3 (третій рисунок першого розділу). Якщо в розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

4.6. ЦИТУВАННЯ

У тексті роботи з метою аргументації власних тверджень чи для критичного аналізу певного положення того чи іншого дослідника необхідно наводити цитати. Цитати подаються в лапках і супроводжуються посиланнями в квадратних дужках на відповідні джерела із зазначенням конкретних сторінок. Загальними вимогами до цитування є: а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із

збереженням особливостей авторського написання; б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора; в) при цитуванні допускається пропуск слів, речень, абзаців, але без перекручення авторського тексту, що позначається трьома крапками (вони ставляться у будь-якому місці цитати – на початку, всередині, наприкінці); г) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело; д) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело. Якщо у тексті роботи зазначається автор праці звідки взято цитату, то ініціали пишуться перед прізвищем дослідника (наприклад, В.О.Сухомлинський стверджував, що «...»).

4.7. ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на літературні джерела окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми і питання, вивченню яких присвячена курсова робота.

Посилання на літературні джерела в тексті наводяться в квадратних дужках [ ]. Крапка ставиться після квадратних дужок. Це може бути посилання на джерело в цілому, наприклад, [6] або на джерело із зазначенням конкретної сторінки, наприклад, [7, с.35]. Якщо джерел, на які посилається студент, декілька, то їх записують у квадратних дужках через крапку з комою, наприклад, [3; 7; 12] або [4, с.12; 9, с.23; 14, с.65]. Посилання дається не тільки після тексту в лапках (цитати), а й у тому разі, коли переказуються думки іншого дослідника. При непрямому цитуванні необхідно бути гранично точним у поданні думок автора, коректним щодо оцінювання результатів його роботи. Повне копіювання не тільки цілих блоків тексту, а й окремих фраз з публікацій без посилання на джерело не дозволяється. При посиланні номер джерела повинен відповідати його бібліографічному опису в списку використаних джерел.

4.8. ІЛЮСТРАЦІЇ

Ілюстрації (графіки, діаграми, схеми) необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані. Ілюстрації позначають «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією (Додаток Ж). При посиланні на ілюстрації курсової роботи вказують порядковий номер ілюстрації, наприклад, «як показано на «рис. 1.3». У повторних посиланнях у тексті

на ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. рис. 1.3».

4.9. ТАБЛИЦІ

Таблиці подають у роботі після тексту, де вони згадані і нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над таблицею розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера, а назву таблиці друкують з нового рядка напівжирним шрифтом посередині сторінки (Додаток З). Назва таблиці повинна бути стислою і відображати зміст таблиці. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, а над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2». На всі таблиці дослідження повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.2». Під кожною таблицею (якщо таблиця запозичена із певного джерела) повинно бути посилання на джерело із зазначенням сторінки або сторінок (наприклад, *Джерело*: [З, с.12-13]).

4.10. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Кожний бібліографічний опис треба починати з нового рядка. Список використаних джерел нумерують і розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Авторів з однаковими прізвищами подають в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора – за алфавітом перших літер назв його праць; праці одного автора з однаковою назвою – за хронологією. Список використаних джерел повинен містити не менше 25 позицій з обов'язковими посиланнями на них у тексті курсової роботи.

Основна вимога до використаних джерел – єдине оформлення і дотримання вимог до оформлення бібліографічного опису видань. Зокрема, у випадку використання книг вказуються прізвище автора та його ініціали, повна назва праці, видавництво, місто і рік видання, обсяг праці; при використанні статей з періодичної преси вказують прізвище та ініціали автора, назву статті, назву та рік видання, номер журналу і сторінки, на яких розміщена публікація (якщо публікація в газеті, то назву газети, рік і дату її виходу) тощо (Додаток К).

4.11. ДОДАТКИ

Додатки оформляють після списку використаних джерел як продовження курсової роботи на наступних її сторінках. Їх розміщують у порядку появи посилань у тексті дослідження. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Посередині рядка з першої великої букви напівжирним шрифтом друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток, наприклад, Додаток А, Додаток Б. Після букви крапка не ставиться. Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Кожен додаток має мати заголовок, надрукований під словом «Додаток» малими літерами з першої великої напівжирним шрифтом симетрично відносно тексту сторінки. Після назви додатка крапка не ставиться.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру), крапку і цифру, наприклад, Додаток А.2 (другий розділ додатка А). Додатки, які поділені на розділи (додаток А.1, додаток А.2, додаток А.3) не починаються з нової сторінки, а друкуються через два інтервали після попереднього. З нової сторінки починаються Додаток А, Додаток Б, Додаток В і т.д. Під кожним додатком (якщо додаток запозичений із певного літературного джерела) повинно бути посилання на використане джерело із зазначенням сторінки або сторінок (наприклад, *Джерело*: [4, с.16]).

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

При виконанні будь-яких форм навчальних наукових досліджень, зокрема виконанні курсової роботи з «Дидактики», студент повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Перевірка текстів науково-дослідних робіт студентів на плагіат зумовлена змістом Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», «Методичних рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки

принципів академічної доброчесності», Статуту Університету та Положення «Про виявлення та запобігання академічному плагіату», введеному в дію наказом ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» №359/од від 16 липня 2018 року, а також з урахуванням міжнародного та вітчизняного досвіду у цій сфері з використанням Антиплагіатної інтернет-системи «Unicheck» на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах університету, базах інших вищих навчальних закладів та в Інтернеті. За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими вільнодоступними системами.

Процедурі обов'язкової перевірки підлягають такі види робіт: кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти освітніх ступенів бакалавр та магістр (дипломні роботи та проекти). Перевірка курсових робіт та індивідуальних проектів не є обов'язковою і може здійснюватися вибірково або за поданням викладача навчального курсу «Дидактика».

Завданням антиплагіатної інтернет-системи є визначення ступеня подібності тексту курсової роботи до текстів документів, що містяться в базах даних та в Інтернеті. Роботи, для яких виявлено значний відсоток подібності, не можуть бути прийняті до розгляду як такі, що містять плагіат. Рішення щодо наявності або законності запозичень, знайдених антиплагіатною системою, приймає науковий керівник або комісія створена при кафедрі (факультеті).

Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є: - власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.); - усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань; - належним чином оформлені цитуваннями; - самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах)

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути виконана та здана на кафедру для рецензування науковим керівником у встановлений термін. Дане наукове дослідження є результатом самостійної праці студента, підтвердженням оволодіння ним загальнонауковими і спеціально-професійними компетенціями.

У рецензії викладач зазначає актуальність теми, наукове і практичне значення дослідження, позитивні сторони й недоліки курсової роботи, оцінює ступінь самостійності формулювання основних положень та висновків, наявність елементів творчого пошуку й новизни, рівень

володіння студентом методами науково-педагогічного дослідження, повноту та якість розробки теми, логічність, послідовність, аргументованість та літературну грамотність викладеного матеріалу, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску наукового дослідження до захисту (Додаток Л). У разі незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена з урахуванням зауважень рецензента.

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, затвердженого кафедрою, в присутності комісії у складі керівника та не менше двох членів кафедри. Курсова робота до захисту не допускається, якщо подана науковому керівникові на перевірку з порушенням строків, установлених регламентом; написана на тему, яка своєчасно не була затверджена кафедрою; виконана не самостійно або є плагіатом, оформлена без дотримання чинних вимог до написання робіт даного типу.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи (вона повинна складати не більше 5 хв.);
- запитання до автора наукового дослідження;
- відповіді студента на запитання членів комісії із захисту курсової роботи та осіб, присутніх на захисті;
- рішення комісії про оцінку роботи.

У процесі захисту студент презентує свою роботу, стисло розкриваючи зміст і результати проведеного дослідження. Доповідь необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно зазначити: актуальність теми дослідження; мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; рівень виконання поставлених завдань; отримані результати; висновки і пропозиції в контексті виконаної роботи; можливість практичного використання отриманих результатів.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів. У процесі захисту курсової роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі запитання та зауваження. У свою чергу членами комісії оцінюється глибина знань студента із теми дослідження, уміння чітко відповідати на поставлені запитання, розкривати зміст розглянутих у курсовій роботі положень.

У процесі визначення оцінки враховується низка ключових показників якості курсової роботи: актуальність обраної теми дослідження; спрямованість роботи на розробку практичних рекомендацій; відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням; широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату; наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем; професійний рівень обґрунтування та представлення запропонованих рішень; ступінь самостійності проведення дослідження;

стилістика курсової роботи та її загальне оформлення.

При оцінюванні курсової роботи важливого значення надається якості захисту курсової роботи студентом: уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки студента.

Курсова робота може бути визнана незадовільною, якщо аналітичний огляд літературних джерел не відбиває рівня та аспектів дослідження проблеми; змістовне наповнення розділів курсової роботи не відповідає їх назві; кінцевий результат не співвідноситься з метою дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням; у роботі немає посилань на джерела або вказані не ті, з яких використано матеріал; обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам тощо. Така робота повертається студенту для доопрацювання і виправлення недоліків. До повторно поданої на рецензування роботи додають попередню рецензію.

Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно» з урахуванням якості виконання всіх частин курсової роботи та рівня її захисту. Оцінка за курсову роботу вноситься у відомість та залікову книжку студента й перезахисту не підлягає.

7. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Якість виконання курсової роботи та результати її захисту оцінюються за шкалою оцінювання ECTS, відповідно до якої вихідною кількістю балів при рецензуванні і захисті наукового дослідження вважається 100 балів. За якість роботи і рівень наукової та практичної підготовки студента відповідно до національної шкали виставляються оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Шкала оцінювання курсової роботи

Університетська шкала	Національна шкала	Шкала ECTS	
90-100	5	Відмінно	A
80-89	4	Добре	B
70-79			C
60-69	3	Задовільно	D
50-59			E
25-49	2	Незадовільно	FX
0-24			F

«Відмінно» (90-100 балів) ставиться студентам за умови повного розкриття теми і мети дослідження, дотримання усіх вимог до виконання й оформлення курсової роботи, наявності в ній елементів самостійного наукового аналізу, чіткого формулювання результатів дослідження і логічних висновків, які розкривають поставлені завдання, творчого підходу до висвітлення досліджуваної проблеми, дотримання акуратності в оформленні курсової роботи. Доповідь студента на захисті логічна і змістовна, відображає зміст курсової роботи, проголошена вільно, відповіді на запитання правильні і логічно аргументовані.

«Добре» (70-89 балів) виставляється студенту, тема роботи якого розкрита, але мають місце незначні недоліки в оформленні теоретичної чи практичної частини дослідження, поверхово зроблений аналіз літературних джерел, недостатньо вдало сформульовані результати дослідження й висновки, робота загалом оформлена згідно з чинними вимогами, проте містить окремі несистематичні помилки та стилістичні огріхи. Доповідь на захисті логічна, але відображає не всі змістові акценти курсової роботи, відповіді на запитання правильні і стислі.

«Задовільно» (50-69 балів) студент отримує, якщо недостатньо розкрита тема роботи, її зміст не відповідає в повній мірі меті дослідження, здійснено поверхневий аналіз теоретичних засад дослідження, наявний недостатній обсяг фактичного матеріалу, розділи мають реферативний характер, не містять аналізу літературних джерел та елементів наукового дослідження, висновки сформульовані з надмірною узагальненістю, має місце неправильне оформлення курсової роботи. Доповідь на захисті прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання правильні і повні.

«Незадовільно» (0-49 балів) ставлять студенту у тому випадку, коли не розкрита тема дослідження, мета і зміст роботи погано пов'язані між собою, відсутній аналіз літературних джерел, переважає описовість і реферативність матеріалу, виконання дослідження має випадковий, несистемний характер, висновки не видаються достовірними, мають місце суттєві огріхи в оформленні курсової роботи. Доповідь на захисті прочитана, відповіді на запитання комісії неточні або неповні. Як правило, така курсова робота до захисту не допускається.

Оцінювання якості виконаної курсової роботи здійснюється за такими критеріями: актуальність обраної теми та ступінь її розробки; чіткість формулювання мети і завдань дослідження; повнота охоплення літературних джерел та наявність їх критичного огляду; творчий підхід до написання курсової роботи та самостійність викладення матеріалу; якість та ґрунтовність наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу визначеної проблеми; логічність та аргументованість отриманих результатів; дотримання вимог до оформлення структурних частин

курсової роботи; змістовність та логічність доповіді студента під час захисту про основні результати дослідження; правильність і чіткість відповідей на запитання членів комісії та осіб, присутніх на захисті (Додаток М).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. Киев : МАУП, 2002. 216 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища шк., 1997. 271 с.
3. Габович А. Г. Основи наукових досліджень: Підручник / А. Г. Габович, С. М. Головань, В. В. Домарев, В. С. Орленко, В. О. Хорошко, Д. В. Чирков. К. : ДУІКТ, 2007. 173 с.
4. Гладунський В. Н. Методологія наукових досліджень та методика викладання менеджменту зовнішньоекономічної діяльності : Навч. посібник / В. Н. Гладунський, С. В. Князь, Я. Я. Пушак, М. О. Мельник. Національний ун-т «Львівська політехніка». Л. : Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2003. 172 с.
5. Горбатенко І. Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень: підручник. К. : Вища школа, 2001. 92 с.
6. Грищенко І. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : КНТЕУ, 2001. — 185 с.
7. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
8. Дзюба Н. Організація проведення пошукової та науково-дослідної роботи. Організація навчально-виховного процесу у ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації. Випуск Х. Немішаєве. НМЦ. 2007. С. 57–68.
9. Дзюба Н. Організація проведення пошукової та науково-дослідної роботи 9. Дудченко А. А. Основы научных исследований К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
10. Єріна А. М., Захожай В.Б, Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2004. — 212 с. 11.
11. Єрмоменко О.А. Цикл трансформації адаптивної системи професійної підготовки магістрів з управління навчальним закладом. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. - 2019. - № 63. - С. 49- 57.
12. Єрмоменко О.А. Деякі питання створення адаптивної системи підготовки магістрів з управління навчальним закладом. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2018. № 59. С. 54-60.
13. Єщенко В. О., Копитко П.Г. Основи наукових досліджень в агрономії. К. : Дія, 2005. 286 с.
14. Зеркаль М.М. Історія трансформації змін в педагогіко–технологічному і методичному забезпеченні навчально–виховного процесу у вітчизняних закладах освіти з етнічним компонентом (1991–2012 рр.). Гілея: науковий вісник. 2013. № 72. С. 180-186.

15. Зінченко В.П. Методологічні засади дослідження процесу формування профорієнтаційної компетентності педагога. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер. : Педагогічні науки. 2019. Вип. 1. С. 40-50.
16. Зубак К. Організація науково-дослідної роботи студентів Організація навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації. Випуск VII. Немішаєве. НМЦ, 2005. С. 213–218.
17. Іноземцев Г.Б., Козирський В.В. Основи наукових досліджень. К.: Видавничий центр НАУ, 2006. 212 с.
18. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. К.: Професіонал, 2005. 240 с.
19. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. За заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
20. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів. За ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
21. Петрова Н. Методологічні орієнтири дослідження інтелектуальної культури майбутнього педагога. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2016. Вип. 14. С. 229-236.
22. Ростовський В. С., Дібрівська Н.В. Основи наукових досліджень і технічної творчості. Підручник. К. : ЦУЛ, 2009. 96 с.
23. Сергієнко Л. П. Основи наукових досліджень у психології : кваліфікаційні та дипломні роботи. Навч. посіб. К. : Професіонал, 2009. 240 с.
24. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. К. : 2000. РНКЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
25. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 176 с.
26. Староста В.І. Педагогічні дослідження: Методичні матеріали для практичних занять та самостійної роботи студентів. Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2019. 32 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29626-->
27. Староста В. І. Готовність майбутніх учителів до педагогічної діяльності: сутність, структура. Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. 2019. Вип. 3(39). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5923. ISBN 966-8358-22-8. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29615>
28. Староста В. І. Контроль результатів навчання майбутніх учителів початкової школи: пошук альтернативних підходів. Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи. Матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин:

НДУ ім. М.Гоголя, 2019. С. 217-219. <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/kafedra-pedagogiki/konferentsii/item/2399-ii-vseukrainska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiia-pochatkova-osvita-istoriya-problemy-perspektyvy> <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29623>

29. Староста В.І. Самооцінювання результатів навчання майбутніми учителями початкової школи. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Педагогічні науки: зб. наук. пр. 2019. № 2(65). С. 279-285. [_https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29612](https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29612)
30. Стеченко Д. М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підруч. 2-е вид. переробл. і доп. К. : Знання, 2007. 317 с.
31. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Посіб. К. : Академвидав, 2004. 208 с.
32. Цехмістрова Г. С. Методи та техніка наукових досліджень: Навч посіб. К. : Либідь, 2005. URL : <http://uadocs. exdat/docs/index-1638/html?page=5>)
33. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. К. : ВД «Слово», 2003. 240 с.
34. Шейко В. М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : ЗнанняПрес, 2004. 307 с.
35. Ясінська Н.В. До питання про термінологію методики педагогіки. Педагогічний пошук. 2016. № 3. С. 30-32.

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Компетентністний підхід у новій українській школі.
2. Формування основ гуманістичної моралі учнів у новій українській школі.
3. Взаємодія між школою та батьками в новій українській школі на засадах партнерства.
4. Шляхи впровадження інтегрованого навчання в новій українській школі.

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Компетентністний підхід у новій українській школі.
2. Формування основ гуманістичної моралі учнів у новій українській школі.
3. Партнерство між школою та батьками в новій українській школі.
4. Шляхи впровадження інтегрованого навчання в новій українській школі.
5. Організація проєктного навчання в новій українській школі.
6. Розвиток критичного мислення молодших школярів.
7. Розвиток системного мислення молодших школярів.
8. Розвиток ініціативності молодших школярів.
9. Розвиток у молодших школярів здатності співпрацювати з іншими людьми.
10. Формування екологічної компетентності молодших школярів.
11. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності молодших школярів.
12. Формування громадянської компетентності молодших школярів.
13. Формування соціальних компетентностей молодших школярів.
14. Формування здорового способу життя учнів початкової школи.
15. Формування культурної компетентності учнів початкової школи.
16. Формування підприємливості та фінансової грамотності молодших школярів.
17. Розвиток творчих здібностей обдарованих дітей молодшого шкільного віку.
18. Шляхи впровадження педагогіки партнерства в новій українській школі.
19. Етапи та умови розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів.
20. Організація освітнього середовища в новій українській школі.
21. Забезпечення права вибору учнів у новій українській школі.
22. Формування спільних цінностей учнів нової української школи.

23. Участь молодших школярів в організації освітнього середовища нової української школи.
24. Розвиток відповідальності учнів початкової школи.
25. Шляхи реалізації діяльнісного підходу на уроках у початковій школі.
26. Формування міжпредметних компетентностей молодших школярів у процесі тематичного навчання.
27. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.
28. Шляхи залучення батьків до освітнього процесу в новій українській школі.
29. Реалізація принципу дитиноцентризму в новій українській школі.
30. Формування загальнолюдських цінностей в учнів початкової школи.
31. Формування національної гідності в учнів початкової школи.
32. Формування поваги до рідної мови і культури у молодших школярів.
33. Формування шанобливого ставлення до довкілля у молодших школярів.
34. Розвиток емоційного інтелекту в учнів початкової школи.
35. Формування лідерських якостей учнів початкової школи.
36. Формування самоконтролю учнів початкової школи.
37. Розвиток навичок ефективного спілкування у молодших школярів.
38. Розвиток умінь розв'язання конфліктних ситуацій в учнів початкової школи.
39. Розвиток емпатії у учнів молодшого шкільного віку.
40. Розвиток толерантності в учнів молодшого шкільного віку.
41. Формування мотивації до навчання в учнів початкової школи.
42. Розвиток умінь використовувати нову інформацію в учнів початкової школи.
43. Шляхи залучення дітей до організації освітнього середовища в новій українській школі.
44. Реалізація внутрішньопредметної інтеграції в новій українській школі.
45. Реалізація міжпредметної інтеграції в новій українській школі.
46. Контент-орієнтована інтеграція в новій українській школі.
47. Формування самостійності учнів молодшого шкільного віку.
48. Використання формувального оцінювання в початковій школі.
49. Форми вербального оцінювання в початковій школі.
50. Формування контрольної-оцінювальної діяльності молодших школярів у процесі становлення навчальної діяльності.
51. Використання технології портфоліо в початковій школі
52. Способи залучення батьків до освітнього процесу в початковій школі.
53. Шляхи формування індивідуальних програм розвитку для дітей з особливими освітніми.
54. Особливості співпраці з батьками дитини з особливими освітніми

потребами.

55. Проблема полікультурного виховання учнів сучасної початкової школи.
56. Формування та розвиток патріотичних почуттів в молодшому шкільному віці.
57. Формування соціокультурного розвивального середовища в сучасній початковій школі.
58. Гірська школа як середовище навчання і виховання молодших школярів.
59. Використання засобів етнодидактики у навчально-виховному процесі початкової школи.
60. Особливості організації навчально-виховного процесу в гірській початковій школі.
61. Розвиток особистості молодшого школяра в умовах гірського середовища.
62. Етнокультурні чинники розвитку особистості молодшого школяра.
63. Становлення і розвиток шкільної освіти в умовах гірського середовища.
64. Зміст, засоби та форми естетичного виховання молодших школярів.
65. Шляхи вдосконалення фізичного виховання учнів початкової школи в процесі навчання.
66. Місце народної педагогіки в естетичному вихованні молодших школярів.
67. Народні ігри як чинник фізичного вдосконалення молодших школярів у позакласній роботі.
68. Формування фізичної культури молодших школярів засобами етнопедагогіки.
69. Екологічне виховання учнів молодшого шкільного віку: зміст, форми та методи реалізації.
70. Сутність та зміст економічного виховання учнів початкової школи.
71. Особливості розумового виховання учнів початкової школи.
72. Використання етнографічних матеріалів у розумовому вихованні молодших школярів.
73. Методи перевиховання учнів початкової школи (за творами А.Макаренка).
74. Творче використання ідей педагогів-новаторів у розвитку розумових здібностей учнів.
75. Вдосконалення форм і методів національно-патріотичного виховання молодших школярів.
76. Основні напрями позакласної виховної роботи з учнями початкової школи.
77. Виховний характер навчання і шляхи його оптимізації в початковій

школі.

78. Нетрадиційні форми організації виховного процесу в сучасній початковій школі.

79. Організаційні форми позакласної виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку.

80. Особливості соціалізації особистості учня початкової школи.

81. Організація навчально-виховної роботи з педагогічно занедбаними дітьми.

82. Система роботи з педагогічно занедбаними учнями в умовах початкової школи.

83. Система роботи початкової школи з обдарованими дітьми.

84. Форми та методи роботи з обдарованими учнями.

85. Педагогічні умови ефективного використання заохочення та покарання як методів виховання молодших школярів.

86. Шляхи та засоби оптимізації естетичного виховання молодших школярів.

87. Використання міжпредметних зв'язків в екологічній підготовці учнів початкової школи.

88. Функції громадських і дитячих організацій у вихованні молодших школярів.

89. Самовиховання учнів молодшого шкільного віку: зміст та педагогічний супровід.

90. Розвиток пізнавальної активності учнів початкової школи у процесі навчання.

91. Дидактичні засоби підвищення пізнавальної активності школярів у навчанні.

92. Оновлення змісту та методів навчання в сучасній початковій школі.

93. Проблемне навчання в початковій школі.

94. Роль проблемного навчання у розвитку здібностей обдарованих дітей.

95. Методи стимулювання навчально-пізнавального інтересу в учнів початкової школи.

96. Шляхи використання пізнавальних ігор у навчальному процесі початкової школи.

97. Педагогічні умови ефективного використання наочності у навчанні молодших учнів.

98. Особливості реалізації індивідуального підходу до учнів молодшого шкільного віку.

99. Розвивальний характер навчання в початкових класах та умови підвищення його ефективності.

100. Особливості розвитку пізнавальної активності молодших школярів у процесі навчання.

101. Використання етнопедагогіки в сучасній початковій школі (за М.Стельмаховичем).
102. Проблемне навчання і можливості його здійснення в початкових класах.
103. Проблема диференціації навчання в початковій школі.
104. Психолого-педагогічні засади підготовки дітей до навчання в школі.
105. Гуманізація навчання в початкових класах.
106. Система принципів навчання, їх реалізація на уроках у початкових класах.
107. Організація диференційованого навчання в початкових класах.
108. Особливості диференційованого навчання в початкових класах.
109. Забезпечення індивідуалізації навчання в початковій школі.
110. Багатоваріантність структури уроку в початковій школі.
111. Пізнавальні інтереси молодших школярів та особливості їх розвитку в процесі навчання.
112. Нетрадиційні методи навчання в початковій школі.
113. Умови організації нестандартних уроків у початковій школі.
114. Нестандартні уроки в початковій школі та вимоги до їх проведення.
115. Шляхи вдосконалення роботи з підручником як методу навчання в початковій школі.
116. Вправи в системі методів навчання, шляхи підвищення їх ефективності.
117. Умови ефективності використання наочності в початковій школі.
118. Формування навичок самостійної роботи учнів молодшого шкільного віку.
119. Оптимізація самостійної роботи учнів молодшого шкільного віку.
120. Застосування інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.
121. Методи оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.
122. Особливості побудови уроку і методика його проведення в класах-комплексах.
123. Оптимізація типів і структури уроків у початковій школі.
124. Педагогічні умови проведення інтегрованих уроків.
125. Педагогічні вимоги до організації та проведення проблемних уроків у початковій школі.
126. Профорієнтаційна робота з учнями початкових класів.
127. Розвивальні уроки в початковій школі.
128. Шляхи інтенсифікації сучасного уроку в початковій школі.
129. Екскурсія в початкових класах як форма організації навчального процесу.
130. Домашні завдання в системі початкового навчання, умови підвищення їх ефективності.

131. Сучасні підходи до вдосконалення змісту освіти в початковій школі.
132. Дидактичний аналіз компонентів змісту початкової освіти.
133. Взаємозв'язок навчання, розвитку і виховання учнів у системі навчальної діяльності.
134. Функції та структура Державного стандарту початкової освіти.
135. Навчальне середовище і його роль у розвитку особистості учня.
136. Дидактичні засади народної педагогіки в розвитку особистості молодшого школяра.
137. Формування світогляду молодших школярів засобами навчальної діяльності.
138. Шляхи гуманізації змісту початкової освіти.
139. Дидактична характеристика системи оцінювання якості початкової освіти.
140. Дидактичний аналіз навчальних технологій у початковій освіті.
141. Реалізація краєзнавчого компонента початкової освіти.
142. Формування логічного мислення у молодших школярів.
143. Гуманізація навчального спілкування на уроках у початковій школі.
144. Педагогічні засоби стимулювання навчальної активності молодших школярів.
145. Розвиток пізнавальної культури учнів на уроках у початковій школі.
146. Компетентнісний підхід до оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.
147. Формування самооцінки в учнів на уроках у початковій школі.
148. Самоосвіта і самовиховання вчителя початкової школи: методи та форми.
149. Розвиток творчості як компонента педагогічної майстерності в процесі професійної діяльності вчителя початкової школи.
150. Особливості виховання в учнів початкових класів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до праці.
151. Виховання у молодших школярів чесності і правдивості.
152. Система трудового виховання учнів початкової школи.
153. Наступність у вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
154. Індивідуальний підхід у вихованні молодших школярів та умови підвищення його ефективності.
155. Методи стимулювання позитивної поведінки учнів початкової школи.
156. Методи самовиховання та їх реалізація у практичній діяльності вчителя початкової школи.
157. Значення доручень у моральному вихованні молодших школярів.
158. Особливості використання методу прикладу у моральному вихованні учнів молодшого шкільного віку.
159. Формування поваги й любові до матері й батька як першочергові

завдання виховання (за творами В.Сухомлинського).

160. Гра як метод виховання молодших школярів: види та методика використання.

161. Особливості ігрової діяльності учнів початкової школи.

162. Особливості організації морального виховання учнів молодшого шкільного віку.

163. Проблема підвищення педагогічної культури батьків у творах В.Сухомлинського.

164. Виховання у молодших школярів громадянських якостей: зміст, методи та форми організації.

165. Особливості патріотичного виховання молодших школярів.

166. Форми та методи естетичного виховання молодших школярів у позаурочний час.

167. Зміст і шляхи естетичного виховання учнів молодшого шкільного віку.

168. Шляхи формування моральної культури учнів молодшого шкільного віку засобами народної педагогіки.

169. Система і методика організації самопідготовки в групі продовженого дня.

170. Шляхи розвитку загальнонавчальних умінь і навичок молодших школярів у процесі навчання.

171. Розвиток творчості учнів початкової школи у процесі виховної діяльності.

172. Роль сім'ї у підготовці дітей до навчання в школі.

173. Форми та методи виховання в учнів міжетнічної толерантності.

174. Реалізація в початковій школі педагогічного досвіду педагогів-новаторів.

175. Особливості роботи вихователя групи продовженого дня в початковій школі.

176. Шляхи підвищення педагогічної культури батьків.

177. Форми і методи вивчення, узагальнення і впровадження педагогічного досвіду вчителів початкових класів.

178. Демократизація управління навчально-виховною роботою в початковій школі.

179. Форми і методи оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів.

Додаток Б
Завдання на курсову роботу та календарний план її виконання

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Кафедра _____

Навчальний курс «Дидактика»,
_____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу студента

_____
(прізвище, ініціали)

1. Тема роботи

_____
_____

2. Термін здачі закінченої роботи _____

3. Список рекомендованої літератури _____

_____
_____

4. Перелік питань, які підлягають розробці у курсовій роботі _____

_____
_____

5. Дата видачі завдання

_____

Додаток В

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

_____ (повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЕКТ)

з _____ (назва навчальної дисципліни)

на тему _____

Студента (ки) _____ курсу, групи _____
напряму підготовки (спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали студента (ки))

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала: _____

Університетська шкала: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Ужгород- 2020 рік

Додаток Д
Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГОЛОВОК РОЗДІЛУ	
1.1 Заголовок підрозділу.....	
1.2 Заголовок підрозділу.....	
1.3 Заголовок підрозділу.....	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ 2. ЗАГОЛОВОК РОЗДІЛУ	
2.1 Заголовок підрозділу.....	
2.2 Заголовок підрозділу.....	
2.3 Заголовок підрозділу.....	
Висновки до розділу 2.....	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Додаток Е Зразок оформлення ілюстрації

Додаток Ж.1

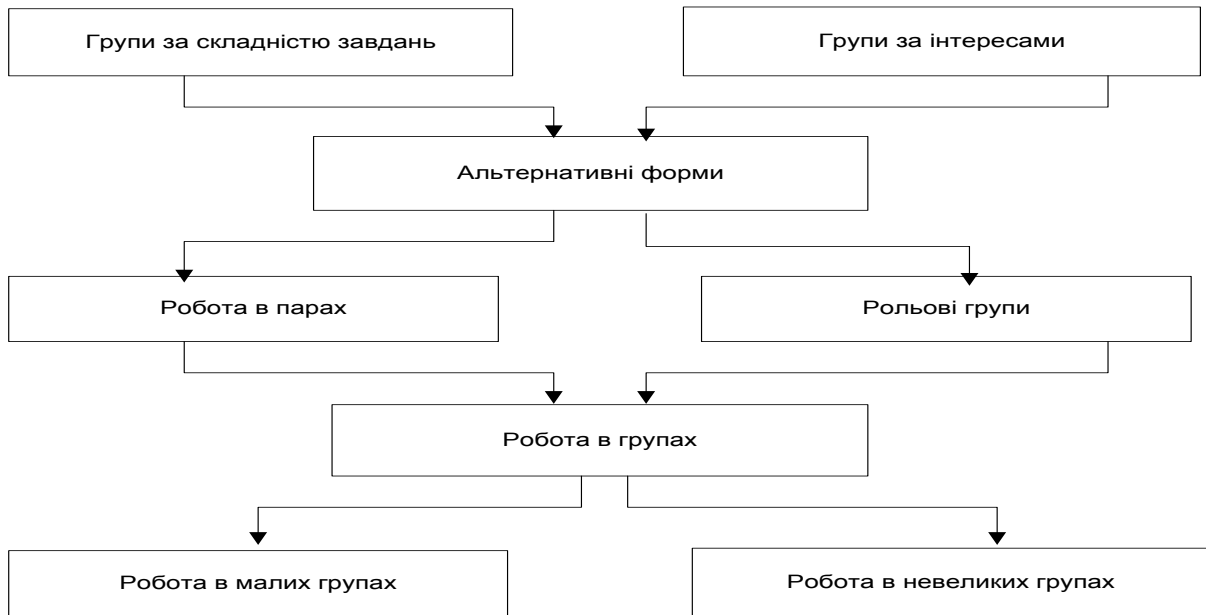

Рис. 1.2. Форми групової організації навчальної діяльності

Додаток Е.2

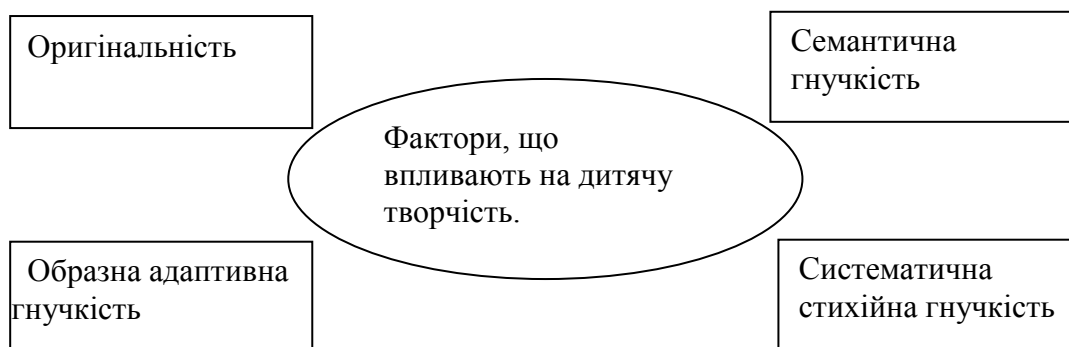

Рис. 2.1. Фактори, що впливають на дитячу творчість

Додаток Ж
Зразок оформлення таблиці

Додаток Ж.1

Таблиця 1.1

Вікові періоди творчих проявів

Вік, років	Період	Види творчості
Від 2-3 до 8-12	Рання творчість	Музична, словесна, математична
Від 12-14 до 18-22	Підліткова та юнацька творчість	Технічна, літературна, конструювання своїх уявлень про світ
Після 22	Доросла творчість	Наукова, технічна

Додаток Ж.2

Таблиця 2.3

**Позитивні та негативні сторони
інтерактивної моделі навчання**

Позитивні аспекти інтерактивної моделі	Негативні аспекти інтерактивної моделі
Розширюються пізнавальні можливості учня (здобуття, аналіз, застосування інформації з різних джерел).	На вивчення певної інформації потрібен значний час.
Високий рівень засвоєння знань.	Необхідний інший підхід в оцінюванні знань учнів.
Учитель має змогу розкритися як організатор, консультант.	У вчителя відсутній досвід такого способу організації навчання.

Додаток 3
Приклади оформлення бібліографічного опису
у списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги (монографії, підручники, посібники)	
Один автор	<p>Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.</p> <p>Краснова М.В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.</p>
Два автори	<p>Васильєв С.В., Ніколенко Л.М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.</p> <p>Каткова Т.В., Каткова А.Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практич. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с.</p>
Три автори	<p>Комаров В.В., Світлична Г.О., Удальцова І.В. Окреме провадження: монографія / за ред. В.В.Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.</p> <p>Сичевський В.В., Харитонов Є.І., Олейніков Д.О. Науково-практичний коментар до розділу I Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків: Право, 2016. 232 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>Прилипко С.М., Ярошенко О.М., Мороз С.В., Малиновська К.А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є.І.Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. Харків, 2013. 352 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/	Гель А.П., Семаков Г.С., Яковець І.С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред.

упорядник(и)	<p>А.Х.Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>Грошевий Ю.М. Вибрані праці / упоряд.: О.В.Капліна, В.І.Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.</p> <p>Петрик О.І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В.М.Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.</p>
Без зазначення автора	<p>Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д.В.Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с.</p> <p>Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я.Тацій (голова) та ін. Харків: Право, 2012. 1128 с.</p> <p>Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В.Я.Тацій, А.П.Гетьман, О.Г.Данильян. Харків: Право, 2013. 440 с.</p>
Багатотомні видання	<p>Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.</p> <p>Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В.В.Сташис, В.Я.Тацій. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.</p> <p>Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / за ред. О.В.Стовба. Харків: Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.</p>
Інші видання	
Автореферати дисертацій	<p>Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.</p>
Дисертації	<p>Сокурєнко В.В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.</p> <p>Костенко В.О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого.</p>

	Харків, 2015. 183 с.
Частина видання	
Розділ книги	<p>Тацій В.Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації. Тацій В.Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю. Харків: Право, 2010. С. 221-229.</p> <p>Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія / за ред.: О.В.Козаченко, Є.Л.Стрельцов. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 87-109.</p>
Стаття з довідкового видання	<p>Баулін Ю.В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю.С.Шемшученко. Київ: Юрид. думка, 2007. С. 550.</p> <p>Гончаренко В.Д. Повне зібрання законів Російської імперії. Велика українська юридична енциклопедія. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С. 573-574.</p>
Стаття з продовжуваного видання	<p>Гетьман А.П., Лозо В.І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. Проблеми законності. Харків. 2013. Вип. 123. С. 65-77.</p> <p>Данильян О.Г., Петришин О.В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. Вісник Національної академії правових наук України. Харків, 2010. № 2. С. 28-39.</p>
Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	<p>Кулак Н.В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. Часопис Київського університету права. 2016. № 4. С. 84-88.</p> <p>Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. № 10. С. 57-60.</p>
Тези, доповідь	Боднар Т.В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма

	<p>регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В.П.Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7-9.</p> <p>Данильян О.Г., Дьобань О.П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47-49.</p>
<p>Нормативно-правові та інші юридичні акти, опубліковані в офіційних джерелах оприлюднення, в тому числі електронні ресурси</p>	
	<p>Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.</p> <p>Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2-4.</p> <p>Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.</p> <p>Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18.</p> <p>Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035.</p>

Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf .
Законодавчі документи	Про стандартизацію: Закон України від 11 лютого 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 . Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 .
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 .

Додаток М
Критерії оцінювання якості виконання та захисту курсової роботи

№	Критерії оцінювання	Бали	Примітка
1.	Зміст курсової роботи	70 (0...70)	
1.1.	Актуальність обраної теми та ступінь її розробки	10 (0...10)	
1.2.	Чіткість формулювання мети і завдань дослідження	10 (0...10)	
1.3.	Повнота охоплення літературних джерел та наявність їх критичного огляду	10 (0...10)	
1.4.	Творчий підхід до написання курсової роботи та самостійність викладу матеріалу	10 (0...10)	
1.5.	Якість та ґрунтовність наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу визначеної проблеми	10 (0...10)	
1.6.	Логічність та аргументованість отриманих результатів	10 (0...10)	
1.7.	Дотримання вимог до оформлення курсової роботи	10 (0...10)	
2.	Захист курсової роботи	30 (0...30)	
2.1.	Якість викладу результатів дослідження і презентація курсової роботи	10 (0...10)	
2.2.	Змістовність та логічність доповіді студента про результати дослідження	10 (0...10)	
2.3.	Правильність і чіткість відповідей на запитання членів комісії	10 (0...10)	
	Всього:	100 (0...100)	

Підписано до друку 15.09.2020. Формат 60x84/16.
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 2,0.
Наклад 100 прим. Віддруковано на різнографі.

Видавництво УжНУ «Говерла»
88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців
виготівників, і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія 3т №32 від 31 травня 2006 року